

Gr132 haajj emma, ag abdul gadir, d danna, m mohammad, dr driver of daggaš , sh šetima, c ag's čild, y hajj yunus 5435 words

<E> wa aṛaaḍiina hīne, fi kireenooya, wa nu marte gadadaay, haw kamzamo, čareri, haw bokerari, deela hallaalna aniina al gaʔadiin fookkin min abbahaatəna haw juduudəna, kula aniina kuburna fi l mahall da, (0.37) yawa haw hassa jiina kan sakanna fi maiduguri hine, indina siniin

<I> usmak mine

<E> usumi al haj usmaan umar,

<I> wuldook ween

<E> wuldooni fi gagaraawa, gagaraawa lokal gament marte, aiwa, aniina indina bāgar wa indina hiraata, kula indina, nahartu, wa abbahaatna induhum bāgar katiir wa indum qānam, zamaan, gaadiin fi barra fi tiraab hana nu marte hine (1.10)

<I> inta našaq u inta seḡayyir

<E> ana saḡayr indi, našáq be bāgar fi tiraab hana mongono, haw mašeena fi usuma šunu da, di al morme di, gubio, kula mašeena be bagar, indina siniin

<I> našaq keef

<E> aa n našaḡəna da, abuuna, haw hine usuma šunu, da siid ad door da binaadú šunu, al limaan mahammad al limaan, hu bas kabiir ad door, haw šeex dahiye, doola kula naasna našaḡna maəm sawa, darbina waid, kula min naasna, ahalna bas árab, arab našaaḡa bas, ana wulaad abu ise,(1:52) wulaad abu ise

<I> min ammak haw abuuk

<E> ammi haw abuyi kula wilaad abu ise, haw maʔa danna dool da, al lammaana humma, ašaálʔe, danna doola ašaálʔe, aḡ hiil abú hana danna, haw maa muusa daggaaš, amhum al wuldathum di, amaa ammi ana, amhum waahid wa abuuhum waahid, amhum waahid abuuhum waahid axawaan, iyaal xaalaat, ammahaatna amhum wahid wa abuuhum waaaid (2:26)

<I> d'awwal fi l minšaaq

<E> ana d'awwal, indina gariib ašara sana kula nutummu fi al minšaaq, min aṛaaḍi hana gubio da, ana saḡayr, dahaabi indi gud'diye kula fi raashi, ke gábul xalleet al minšaaq, jiiit hine fi tiraab hana maiduguri da, fi maiduguri hine, nigri, fi affunoori, affuunori, (2.48) nigiri a fi affunori da, fi s sangaaya wa fi l xariif, numurgu fi tiraab alo,

nihertu le saaydaatna, nihartu lehum kolči, nihertu loum galiisa, le sayidna al bigarriina da, yawa bigarriina, nihertu leya galiisa, nihertu leya kolči, (3:08) kan al xariif faat taani kula nigabbulu fi yarwa hine, <I> intu da

<E> mahaajiriin katiiriin, išna be da bas nahajjuru, nahajjuru , naas akalo faḍḍalo eš finšaan alla nuruuyu ke haw naakulu, haw kan našiilu le naas xumaam, kula nuhaawulú ke, kula nilgo šuḡul šiya šiya naakulu, ke nammit išna haw bigiina rijaal, mísil da (3.30)

<I> herattu le

<E> seedaatna, heradna leum kolči, heradna lehum galiisa, kula heradna lehum, gaʔadna bikaan wahid, nimšu alo, xariif, fi l xariif wāqid alme bisub , nimšu alo, wa aš šeeḡ alme kammal niiji fi yerwa hine, min afuunori, hawwalna hine usma šunu da premie hine , fi lamisula, kula gaʔadna sayidna kula ba beet, sayidna al bigarriina da, min šúḡul šiya nifattišú leya da, hu kula ba beet, gábul ke gabul sayidna da ja maat, attowaffi, gábul aniina kula šiya šiya irifna bigiina faqara, gábul kan xalaas hasa gaadiin išna, (4:11)

<I> jawwaltu

<E> aʔa abadan, min alo, le yerwa hine bas, bikaaneen bas, awwal zamaan , xariif, amta aniina yaal dugaag nimšu ninšaḡo be l bágar da, min tiraab hana usuma šunu kireenoowa da, bikaan wahid binaadú buḍi ttaaba, bikaan wahid binaadú magafá, da kula bikaan bágar, alme binuum fooga, níju nişayyfu hine, wa l xariif , kan ja kan nimši tiraab gubio, nuxarrufu fi tiraab gubio, mísil da, minna hu da kan ana jiit al giraaya hine

<I> kammalt al giraá

<E> gareet, al hamdulilla,(4:52) wa hasa dawa wilid yaal, alhamdulilla, indi iširiin haw ziyaada saqiir,

<I> siniinak ašara waahid ke fi maiduguri

<E> gaʔid hine, ana awwal kula, ana min hine da a, fi maiduguri hine,(5:24) gaayid hine, basawwi, talaatiin haw ziyaada sána, talaatiin, hu xamsa talaatiin hu sitte kula basawwi, fi maiduguri hine, aiwa

<I> dugó

<E> hasa gabbal fi biladeega, awwalamis bas mašeet fi kamzamo,(5:40) indina zar, be al haaj abdulgadir axuyi da, hu kula inda zar hana buriye, ana kula indi zar hana buriye, misalan as sawweena mísil doora ke, wa

hassa gabbalna jiina, kan ligiina leena, al hamdulilahi šiya axeer, ma misil zaman, wa kula šiya axeer (6:00)

<I> keef ligiitu bakaan qaadi

<E> bikaan ahalna gaadiin, axaayanna gaadiin, axutəna waade, emta huda axud abú, fatma al habbaaba, al hille di, raajilha bas bulaama, hu bas kabiir al hille, hu bas al gooni, haw walada isa, bəlaama isa, hu bas al kabiir hu bas andaani ana kula zar, anḡa abdulgadir kula zar, haratna, mísil da (6:27)

<I> sanateen ma ligiitni hine

<E> ma ligiitini da, wáqid da iyaali gaadiin, awwal kula iyaali gaadiin hine, da bas da bas al beet al ana gaid fooga, dawangi saba, al buyuut as saba deel da, ana bas gaaid fookum, wáqid kan mašeet kan (6.44)

<I> mata jiit hine

<E> fi r raf da a, jiit indi ašara haw arbaʔa sana, a, jiit indi ašara wa arbaa sana, ašara haw araba sana gaaid hine, aiwa (6:57)

<I> malaá jiit hine

<E> nimši naxadar ke haw níji, naxaḡar, awwal indi gurs šiya, nimši baḡḡa fi tiraab hana iibo hinaak, nimši fi warri fi awka fi leegos, aa, bágar haw gurs da ja waddar minní, kan hassa gaad mísil da, gaaid kan hassa naharit haw naakul,

<I> waqid jiit inti mi gaaʔid

<E> wáqid da, ana mašeet ač čaad, ašaan indi banaat hinaak, aiwa fi anjammeena indi bitt, banaat tineen kula induhum riijaal, da bas al ana mašeet axxar maahum šiya, gábul jiit (7:37)

<I> sawweet xidime qaadi

<E> ma sawweet xədime, mašeet šif iyaali, haw gabbál jiit, ma indi xidime, mísil da (7.48)

<I> maiduguri beetak

<E> beeti, maiduguri beeti, iyaali, awiini kula gaadiin hine, mureeyi kula gaadiin hine, itineen, awwal talaata, wa al waade al kabiir da, maatat, naar akalá naar hana, isma šunu, feetir, naar hana al feetir da, šabba fi n naar ma baarfa bas wub naar da gamma akalá faḡḡal itineen, hassa (8:20)

<I> hinna deel min tiraab najeriya

<E> kula min nijeriya, hinna at talaata kula najeeriyaat, al waade hammaadiye, al wahade ašlaaʔiye, náfar hana danna dool da, wa al wahade

da isaaiye, hi kula min amha haw abuuha kula isaaiye, al awiin at talaata kula (8.41)

<D> am hiil umar dool aslaa?iye wa

<E> hi hammaadiye, aa am xadiije di hammaadiye, am xadiija da kula wuleetha , hi hammaadiye, haw iyaali al kubaar, amhum isaaye, min amha wa abuuha kula isaaye, haw at taalte, as saqayre, kan asla?iye , hi kula min amha, waayliye, daganiye, min amha daganiye, wa min abuuha kan aslaa?iye, al mara as sayeere di, misil da hassa hi bas wildat al hassa saweena laha úsum di (9.14)

<I> tiwaddni ween alallam kalaam al arab as saafi

<E> ha da, da, ille al árab, kan timši fi hallaal al árab, fi barra barra fi l árab, wa fi d diiraan, al minšaaq, da bas bikaan ba?allim an naadum ajala (10.03)

<I> <hawsa spoken with workers who čut down tree>

<E> kan tíji hine, naadum deef ja , fi an najeriya haw gaal bil?allam luqut al árab, ille ilimm maa al arab, hellaal al arab al barra, an naas al yoom al arab al gaadiin fi yarwa da, (10.34) humma zaata kullu gabbalo burđunu, be kalaam hawsa, fi maiduguri da, al arab gaadiin burđunu be hawsa, al borno al gaadiin kula birdunu be hawsa, alyoom al kalaam kula bígi hawsa, kan naadum ja bidoor deef ho budoor al aarabi da, bimši barra fi hellaal al árab, wa binši fi d door, fi l minšaaq, da ille ilallam kalaam al arab, (10.57)

<I> fi tiraab yatu

<E> tiraab hine da, árab katiiriin, arab da, al katiir da, tišiila min hine kan marág da, darb hana usma šunu gambarú da, al hellaal da kula arab, min ušuma šunu, diikwa, gambarú, tuluf ke tímiš foog kamzamo dool da, haw kireenoya, haw al hellaal deela hine ahalna dool da, al amis mašeena fooghin deela, binaaduhin šunu, gageraawa, haw usuma šunu hellaal hine wulaad abu ise deela, miteeneyaat, miteene miteene kula gariib tałaata, haw hille hiil iyaal al kaagu di binaaduaa šunu, mainari, fi l bikaan da kula ke arab fooga (11.55)

<I> tiraab diikwa da

<E> kula ke min tišiila hu yam tímiš le marte da, kula aqlabiita aarab, borno da waid waid bas, kuluhum katiiriin arab, ilallam, kan binši fi l hellaal, wa binzil maaum yoom yoomeen, wa bihajju maa al iyaal ma?a muřeehum, maa ar rijaal da, bigdar bieerif kalaam arab (12.17)

<I> yatu axeer

<E> aʔa al luqqa di yatú kula bišiif al bikaan al gaid fooga bas axeer, hinaak induhum luqa fuṣha, haw hine luqa darajiya, hiil al arab hine, ma induhum luqa fuṣha, ille hassa al iyaal al dahaaba gammo búguru dool da, gaadiin bilellam luqa fusha, šiya šiya, iyaal al dahaaba buguru madaaris arabiyya da, bilellam luqa fuṣha, dahaaba humma kula fi najeriya bilellam luqa fusha, amma zamaan, mafi, haw dugut, bilellamo šiya šiya fi l luqa al fusha, wa fi čaad fi luqa fusha min awwal kula (13.03)

<I> fi s suuk arabiyittum nađiif

<E> fi č čaad, kwees, kalaam adiil tisma, tisma adiil (13.16)

<I> tilkallam luqaat yatu

<E> ana kula nigdar niʔarif hawsa, haw nisma borno, kula nasima, fallaata šiya šiya, kula nisima, al luqaat deel da, hine ana gareet fi yerwa di, da as sabab aj jaabni ke alallam kalaam borno, haw kalaam hawsa, min ana saqayyir be guđđiti, fi raaši, gádir al wuleed al hassa gamma da, ana nigəri hine, (13.47)

<I> qaadi fi d diiraan

<E> mafi, hassa al yoom kula, al yoom kula al arab an našaaqa da, waahid ma biarif borno haw ma biarif hawsa, fi an najeriya al yoom kula gaadiin, walaa mara, walaa raajil, tisʔalha be hawsa maafi, tisʔalha be borno maafi, aloom kula al arab al binšu fi tiraab gubio be bágar našaaqa da, mára ho raajil haw saqiir kula ma biarfu šay, ma biarfu kalaam hawsa wala kalaam borno, aj jo fi yerwa, gaado loum waqid biarfu, amma al barra da ma baʔarfa, kalaam al aṙab nuktub, nagiri, hassa kula indi kitaab fájir kan gammeet kula nigəri (14.24)

<AG> mi kalaam kitaaba, quraan haadi gal

<E> qurʔaan, ma da bas tiktib wa tígir da da bas, nigdar niktib kan fi lo kan fi katkat, kula nigdar niktib haw nigiri (14.40)

<D> emmi, šába dugut naas anjammeena da, kan mašeet le s suuk da taʔarif an naadum da, naadim hana anjammena haw da hana an najeriya a

<E> ha luqudhum šiya minfarge, ambeenaatum bambanči šiya šiya fi, ašaan kan naadum kallam kula, fi tafsiil beenaatum fi, kan simiita bilkallam kula tiguul an naadum da, min as sabá, naadum anjammeena, wa kan simiit wahid bilkallam kula tugul naadum da ja min najeriya, kalaamhum šiya, inda lajina ambeenaatum (15.18)

<D> ha keef

<E> ha keef da, dool gulta, misil gibeel wareeta le n nasraani da, doola induhum luqa fuša hinaak dool da, bilkallamo be luqa fuṣha, haw hine, be d daraajiya, arabiye ad darajiya di, da as sábab aš šaggaahum, mísil da (15.33)

<D> ha naas waadiin hiné anjammeena kan bilkallamo biguulu inta ma gultu ke wa, ana šufú da

<E> šufú da, da ma kalaam arab, da al aqalabiye, ad daar bígat daar saaraa, wa an naas šaalo lisaanum, jabado lammó le lisaan saara, inte gaid maaši ween, šúqul da inta sowwú ke haw ke da da kulu maaši bilum le kalaam as saaraa di mi arabiye, (15.54)

<D> mhm

<E> di ille maaši jaabde le kalaam as saraa bas, ma kalaam árab, bišaaba tišibbi bas, inti gaid maaši ween, ho ana gayd sawwú da, haw intu sawwu míšil ke, da kula ma kalaam arab adiil, ma kalaam arab adiil

<AG> axaay jiihbha lei xalori axadar ke, aa jiihbha leyi banši hineen bas baji raad (16.20)

<E> bisajjunu dige šuqulku da, kalaamku da, misil da, ha da as sábab aj jaab al kalaam da, inti gaayd maaši ween,

<D> wəi

<E> inti gayd sawwu kalaam misil da, wa dada kula ke al kalaam da, ma kalaam arab adiil, da kula binši le kalaam as saara, (16.41)

<D> aha

<E> bijarrú tijirri, amma kan kalaam arab adiil da bilkallamo misil kalaami le kalaamak da bas, ma šik

<D> ha šaba al kalaam da naas hine al mudun hine anjammeena bas bisawwú sei (16.55)

<E> ha, bisawwú, al barra ma bisawwú, qaadi kula, al arab an našaaqa, wa l arab al fi l hellaal

>D> aha

<E> aa kulu ma biguulu kalaam misil da inti gaayd maaši ween, wa inta gaayd sawwu mišil ke, da kaal ma bisawwú al yoom kula gaadiin fi arabiyithum an naqiife bas,

<D> wəi

<E> gaadiin fookha mísil da (17.11)

<D> kan inta be bittak,

<E> aha

<D> haw naas tineen jook, al wahid, arabi

<E> mhm

<D> haw ma bifham kalaam al arab da, juduuda ke arab haw ma bifham kalaam al árab,

<E> mm (17.24)

<D> haw al wahid, mi arabi, haw kabraan fi lub al arab bufham kalaam al arab da tadha le yatuu

<E> a?a, ha huda, kan ti?erifa ke bas, mi?akkide ke bas, da arabi,

<D> mm

<E> juduuda arab, wa ma bisma kalaam al arab, haw da arabi, aa haw da ma arabi haw gaid fi lub al arab da,

<D> mm (17.48)

<E> badiiha le l arabi da bas, ašaan bíji, bugoot ma?ak, aa, haw bufham minnak, wa ba?ad da kula, da ixtiyaar, kan mafi da, hi al axiide kan gaalo mára da, al mára ma indaha raajil, aj ja sa?alak gal bidoor bittak da,

<D> mm

<E> kuli ma?a naadum kula (18.06)

<D> mm

<E> tijooza bas, al mára ma indaha bakaan faqad ke maaruuf, tuguul bandiiha le da, batarha le da, da mafi, al mára lihigat, tammát mára da, mine kula raajilha aj ja leek sa?alok minha da, tandiiha leya hu bas (18.20)

<D> ha hu n naadum al bígi

<E> ámiš šiil aš šuwaal, aš šuwaal da jiiba mafuruuš qaadi, aaxuda minha

<D> yoo zeen

<E> danna axada minha

<D> taali axtí (18.34)

<E> lale aše, xud'da indak

<D> an naadum kan amma haw be abú mi arab haw fium kalaam al arab da, inta tinaada arabi a (18.49)

<E> a?a, nafara ma šik, nafara ga?id, lakin bisema kalaam al árab bas, wala bibga arabi,

<D> ma bibga arabi

<E> an naadum, nafarak da gaid da, ma timrug min nafarak haw timši tibga náfar šik sei,

<D> wəi (19.04)

<E> ha qāšim beetak da, matá kula gaid bas, an naadum bimumuk min qašim beeta biguul ana nafarí ke da,

<D> wəi

<E> da alla kula ma budoora sei, inta kulli yoom túgot fi qāšim beetak bas, an naadum ile geʔettu gaaad ad duniya, ka alla lammaaku bikaan wahid hassa hu dada , ke alla lammaana gabul naakulú sawa,

<D> aa (19.22)

<E> al eš da,

<D> wəi

<E> misil da, an naadum al geʔettu gaaad ad duniya šik, haw xuwe hiil al géʔer kula šik, ha alla lammaaku, an naas da jiil leum inta ɗeef, haw írif luqudhum, hassa kan mašeet le daar an našaara da,

<D> wəi (19.35)

<E> inta ma arabi, geʔed fi daar an našaara, haw irif luqud an našaara, tammeet iširiin talaatiin arabaʔiin xamsiin sana, kula kan saʔalook da tuguul ana arabi bas, (19.44)

<D> tuguul ana

<E> wala tigdar tiguul ana nasraani, wa an nasraani kan ja, kan tamma miye sana kula, kan gaayid, da hu bígi arabi, hassa gaaada huda, maana kan tamma ašara aw xamistašir sana ja gaad maana haw gaal ana da, ana maaši badoor lei mára, arabiye ma buntu

<D> wəi (19.59)

<E> wa irif al árab, haw geed šaal huquuq al árab, haw kayfiit al arab kulu šaalha da, baaxud bugoot, maaum bibga axuuhum, amma kula buguul ana nasraani bas, ha qabiilti nasraani, buguul mísil da bas, gum jiiib aš saxan da fooga alme (20.14)

<D> inta ma jib alme hana šaraab haadi

<E> taal sid aš šúqul da sidda danna, taal jiiib alme, iqassilu edeehum ? da sei gagilhum humma, yo aškoho

<D> aa nilum čatta alla, huda aniina nigdar naakul (20.27)

<I> intu fi l beet tilkallamo ayy luqa

<E> fi ween, nilkallam arabi, kulluna nikallam, aniina wa, awiinna wa iyaalna ad dugaag kulu nilkallamo luqa arabiya bas

<I> gede maafi

<E> kan naadum ajnabi jaana, hawsaay birnaay jaana, alkallam leena nilkallam maa luquta, al iyaal, al iyaal hassa beenaatum kula bilkallamo hawsa, iyaali ana al wilithum, bilkallamo hawsa, ha humma beenaathum bas (20.58)

<I> ma titarhum

<E> ma, nitarum, al luqqa, al ulama, al faqara al ulama, sayyatna al ulama kula, gaalo al luqa zeene, al luqa kan mašeet fi ayid dawla kula, kan indak da tinfaak, kan mašeet daar nasaara tikallim nasaara, kan mašeet daar nafarhum šik takallim lehum, le l luqa di, titarak min ašiya katiir, ha hi zeene indaha fayde, ma nidaruuøm, aa (21.24)

<I> ma binso al arabi

<E> ma binsooha abadan, aniina gaadiin maaøm da, ma binso taaliim bas, (21.38)

<I> food brought in

<E> da kisaar, da al arab binaadú kisaar kan waade kisre, kan gul kisaar, kan gul kisere kula waahid, nirakkubú da, inda halla, wasiie misil dooka ke, dooka binaaduuha dooka al birakkibú fooga di, usumha dooka (22.10)

<I> kul yoom taakulu kisire

<E> la, naakulu eš, kan yoom dawwarna kisaar, ha kan yoom wúdur fi, indina úsum wala indina aruus, walla ke ka bisawwu leena kisere

<AG> inta xalla hu da ya takula, nirassil ijiibu leek darraaba

<E> sitta sei

<AG> huda bidiss leek wája, kan darrabithum nijdat ijuubha

<D> kan ad darraaba nijdat sei bijiibuua, ma nijdat haadi ala (22.40)

<DR> al ahamar da bas xalla ke

<E> al kisaar da, naas fi bisawwu xaas lakin katiir minna ke, ille kan yoom wúdur mísil yoom aŗuuş, wala mísil yoom al úsum, ke da bisawwú (23.07)

<I> al hayaa

<E> hana najeriya da, ana fooga, walaahi xidimta di, indina naas giddaama kubaarãat, haw hassa gaddamo, haw faayitha kan lissa šifná, al maslaha ke lissa, lissa, hassa ke ma šifna minna fayde, ille kan giddaam, hassa ke fayde da hu ke da ma šifná (23.50)

<I> mine xad'da

<E> al arab bas, arab al kubaaraat da, da mísil greema muhammad dool,
dambooya doola, inda bágar inda wataayir katiiraat, haw aš šeex jarma
dool, baday dool (24.24)

<AG> gaal leek gábul yam hineen da

<E> gabul hu kula baggaari bas, gaadiin baggaari bas, zamaan humma kula
arab, binšaḡo be l bágar bas, hassa kan gaayid fi legos, kubaar aš šeex
jarma dool, badaay dool, al lawaan badaay dool, muhammad šitta dool, arab
al kubaar dool kulu (24.52)

<AG> šeexna kula

<E> šeex ibrahiim sale, kulu fi l hayá, kula an naas al kubaar kubaar
kula fi l hayá

<D> bišaara, šuqulak al xalbaat

<E> agiif naakulu naḡiik, walla inta šuqulak da akál dugó jiiit

<D> aḡa akal, min ta máša lei badiss lea ibre bas aba, ha šiif emmi di
xidiminna digeeha

<E> ha kweese, xidimitku di, zeene (25.35)

<D> al kitaab fi l ayaam da bixadam

<E> xidimitku zeene sei, timfa

<AG> dahaaba báda sei le l xarma

<D> fi s sana di sei buxaram, kitaab luqud al arab fi n najeriya

<AG> al weeke ad daraaba xulsat alla lissa

<E> ámiš kan weeke hiil darraaba fi iyadna

<C> lissa daaba bigallim fiya

<E> kan fi sei bijuubuua

<AG> ha da akulu intu aniina nissanna ad darraaba (26.02)

<D> assaajalo leena, humma, assaajalo be l ákil, ašaan le intu maašiin
bas sawwo loku ajala ajala ke

<E> ma intu maašiin, xaadəriin

<D> hu da sei dada ma naxadar beya baḡḡa, huda fi l hille sei (26.33)

<E> zeen, ha inta maa mine, al binši fi kamzamo da, zeen, da gaaid hine,
mašalla, zeen, da bas kabiir min daak, aḡa fi l umur walla fi l xidime

<I> fi l xidime waahid bas

<D> fi l xidime hu profesor, inta profesor doktor, inta tubga akubár sei

<E> fi l xudume kulaha waahid, lakin fi inda kabiir wa indaha saḡayir

<D> hu da darajta fayte

<E> da bas ana kual saḡalta da, da kula saḡalta ašaan da (27.10)

<D> hu sayit ja sajjal abba samiyyi da, jaaba lei sei
 <E> intu maašiin da akulu zeen aniina šiya ke bijiibu leena eš,
 <D> zeen
 <E> da hanaaku intu taakulu(27.39)
 <D> humma bidooru mulá axadar, mulá hana darraaba
 <E> mulá hana ad darraaba lissa ma níjiḍ
 <AG> axeer min al weeke al hamera da, ma nidoora, nodoor darraaba,
 darraaba da al laham, bisubbú foog ad darraaba, dada binjaḍ bijiibu leena
 kisre be darraaba, šiya ke
 <I> ha inta da
 <D> ana baakul bas, al giddaami bas (28.21)
 <E> danna da da al giddaama bas haggá, kuure al kitaab biktubú kula ma
 bisawwú
 <D> huda bisawwu fi jamuus dugó bijuubú da, martabaayit naadum itara wa,
 inta bas afanátak saqiir saqiir sei, ma albarrat a, yawwa, ha yalla, kan
 mi ke dugut nidis leek ibire (29.10)
 <E> kan an nassaari da gamma da, tímiš maa fi daarum, min yunavasiti ke
 išiilak timiš maak fi daarum, fi almaania, xalaas iyallimak kalaam
 našara
 <D> šiifta me inda rijile dissa leya rijile kubaara qaadi, ášir lea
 rijile
 <E> bišaara, kan mašeet maa fi almaania da iʔallimak kalaam nasaara, o
 rijileek kula biseyyi leek dokta (29.44)
 <D> sei tidoor naadum ijabbirhin bas
 <AG> di kula orha leya dugó, šiif be di kula haw sawwaaha qahide, ijiri
 dubbub, haw idurub al bool
 <E> biširi leek moota haw bišiilak bijiibak
 <AG> simiit ana kula jib lei moota, abeet
 <D> ha šunu abeet da, ha šuufu al mufaggus
 <AG> bidiss leek ibre tilga al ʔaafe, rijileek bibgan gurra gurra
 (30.21)
 <D> ille ibar sitte bas, talaata min jaay, talaata min jaay waade min
 ḍaanak di, waade min ḍaanak di, dada afe čer gammeet
 <C> sitte, abeet kai kai

<AG> ha gade tibga gaare keef, ha ke gum or rijilak le dokta, oorha lea dugo, hi rigeeye di ka ɗaana tibga kabiire alla ma t tibga, arfa sarwaalak ke, oora lea, danna šiifha (30.49)

<D> haw kan ma t tímiš da, wala tad' dada nimši lea, wala tad' baba, šiil waahid xal wahid

<AG> ar rijil di ma laha heel, dis fiha ibere ibga be heelha, ifjax at tiraab dabdab

<D> ha dawra nusowwu kontrak, wala nišiil dada nimši ba, wala nišiil baba nimši ba, šiil wahid

<E> išiil yatú baba wala dada,

<D> baba di bisey ba šunu (31.09)

<C> babaa

<D> išiili babaa imšu ba,

<C> wəi

<E> ha xalaas, gaal, išiilu imšu be abú, amma ixalluuha finšaan

<D> am al eš sei, gaal,

<E> ixallu amma, gal išiilu ammak, wala abuuk, gal išiilu abuyi, wal al kalb, ha gum ma axuyín

<C> ma gum axuug wa

<E> ha inta gal išiilú imšu beya da

<D> eš mafi, ille taakul bangáw

<E> induhum eš helú (31.55)

<C> maafi

<E> kan mafi da, hassa inta kabiir min a, ke biyaakul eeš

<D> haw inta bea gadir dige a, ille ákal bas dada wusra wusra kubur

<E> bala ákil da ibga kabiir wa, inta dawa kam sana kula mi?effin ke

<D> walla, ha šiil leek zaat haadi, kan maaši da šiil leek qalla

<E> salaam foog ad' d'a?aam (32.24)

<AG> inda sitte sana,

<I> tigəra

<AG> aa lissa ma gára

<D> ma bigdar binud' ad darb, hana al watiir, ar rijile ma jabaran

<AG> taakul maana ke bas da, ammal bigiit arabi (32.56)

<E> al ákil áakil, kulu wahid, al akil kulu waahid bas, naadum bikaan máša bas ahala (33.05)

<DR> keef az zer emmi, di jeeti minna tara bičallu lei fi l aɗaar,

<E> aḍaar
 <DR> walahi aḍaar waid waid bagar lei fi z zer
 <E> yo fi qaltak (33.20)
 <AG> da a zerak da a
 <DR> da ajjam emmi da, d'aaka nadiif sei mafi ŝei (33.28)
 <E> al aḍaar kula zamaan sei an naas biyaakulú
 <AG> naam
 <D> sei, taxalla ifarrik dugo, a?a ma bidowra xalla dugut bas, ŝuqulak
 at tarwa madiri, kan xarraf da
 <AG> dada talu dawa al adaar da kassurú le qanamku
 <D> yo , di ŝooritku intu a, bimfa sei (33.51)
 <AG> bumfa
 <D> amma dugut sei ma bunfa
 <AG> aa sei ma čaqqab kula, yo
 <DR> fasaxta leya, ma badoor baŝiifa kula, aḍeet dugut nera miye bičallú
 leyi
 <E> neera miye, katiir ma tiguul
 <AG> katiir
 <E> aa xalla, ičalli ixalli qalta be libiya alfaawugu (34.06)
 <D> isullú be gaara čat
 <E> yawa ha di bas ŝoora, kan gadó gadi da budurub
 <AG> gul lehum min falḍa
 <E> birit be geera , xalaas
 <AG> haw biraggudú, ana ka dugut xalleethum haw jiit
 <D> haw biraggudú ke řaaŝ
 <E> ixallú al libiya isra foog řaasa
 <AG> al libiya bisra fe řaasa (34.22)
 <DR> danna, tara d'awalna ma allageena,
 <D> ana sei, wallahi
 <DR> xaadir wala ŝunu
 <D> ana sei xad'daari sei
 <E> ma taakul, ŝunu danna inta kula, ŝibiit
 <D> a?a akal ŝibiit
 <E> alqassal inta be indak da (34.54)
 <AG> gooza hidi bičallú neera miye dige gal ma gal ma bičalluua, wulaad
 al kalb

<E> aš šedera di, gad'dooa bišaggagooa a

<AG> a?a ween, čelluua bitabtubuuha gušaar gušaar, xad'abha subbú bikaana wahid, lawaanha sillú baṛṛa bas gal ma bibga

<E> d'iike di fi l šitte bas kub ke tilgaddam al gadeeta di, al giddaam beetak di, tidurub lub ke (35.26)

<D> hi d'iike bas

<E> aha tuḍurub, tigum, kub ke timmáli, alyoom kan maraktu maašiin ween danna,

<D> alyoom a, aa aniina sei dugut da kaaddiin fi l hille bas, be daaka haadi naxaram tára,

<E> zeen

<D> wa šifta hu da da iyaama tineen bíji ana mafi a, fišaan sei naxaram baṛṛa (35.54)

<E> zeen sahi

<AG> ween al iyaal, alhamdulalahi emmi, xallini, ana kula kaffaaní

<D> basaara akul

<I> arab sultaan,

<E> šeex hana áṛab, lissa

<AG> gaalo

<E> zamaan da alkallamo, tara emmi ma dawwaro kula

<AG> gaddamo sei, sei katabo gaddamó kula

<E> gaddamo mine (36.42)

<AG> gaddamo al kitaab aniina kula nidoor saldaaniya raašna, yo ha aššaltaniya di nuxud'daha diikwa, walla nixud'daha báamá, ha gaalo xud'duuha baama, aš šuldaan hana al arab da igoot fi baama, haw attafako, humma aj jamaa siyaad al klob, (37.04) al hayya, humma bas attašaaro gal, aniina kula nidoor saldaaniye hiil raasena, min rabe máša da šuldaan hana arab mafi, aniina kula nidoor leena šaldaaniye hiil arab, soww kitaabhum, makaatiibhum kula xulsan, jammaloohin ad'doohin le šugaban kasa, xad'doohin giddaama, gaal kan nad'uuku da tuxud'dú ween, doola humma angasamo tineen, doola gaalo xud'dú fi diikwa, doola gaalo a?a xud'dú fi báamá, min báamá ke da kulu arab, ke da kulu arab, har tiraab fallaata, ha dugut makaatiibhum deela kan ma xaraman lissa (37.48)

<E> min baama da gabbil foog al balge, min al balge gabil diikwa, gábul diikwa fi d daar di ke le kirenoa doola, haw ke le čariri dool da, tiraab marte da ma heela kulu arab,

<AG> ke bas, arab ke haadi katiiriin, tiraab hana banki, gulumba, doola kurt arab, ya l yaare, a?a lissa ma xad'do suldaanhum, lissa makaatiibhum dool gaddamo fi bikaan al hakuuma al kabiire (38.21)

<I> fi leegos

<AG> fi legos, zamaan fi legos, haw dugut al hakuuma ma hawwalooa alyoom abuja, ha kan al makaatiib deel kulu jaaboohin, waqidhin lihik, šaafuohin kan ankun kan alla ad'daahum šalṭaaniye hiil raashum, kan al arab ilgo šeex, šaba da ke bas, lissa ma bagga min al hakuuma (38.44)

<I> xidmit as suldaaniyye

<AG> xidimit aš šaldaaniye di šaba dugut, zamaan da

<?> hi gaalat sittiin ai (39.03)

<AG> wa da daaka sei bilummu da bilummu d'amaaniin, ma jiiba dugo, taal jiiba, humma búju xaarmiin

<E> a?a kula hi sei tad'iihum dugo

<AG> tawa kula inta wa?adtuhum be bíju jaay bas, aš šaldaniye zamaan, borno, jo, fi d daar di, yo ha ma borno induhum šaldaaniye, borno kula, aš šeex da hana borno, amma al waziiriye di hiil al arab, an naadum al gaaid jamba da, arabi, min birni njibi, le gazargamo, le kikiwa, dugo diikwa, dugo yarwa, dada šaggago ayy nafra, ayy nafera be suldaana, ayy nafera, al árab kula, ad dagana kula be kabiirhum, sarraar be kabiirhum, qušúm al buyuut deel da (40.12)

<E> kula qašim beet inda kabiir, dugut da mafi

<D> aš šaar al ágab da, fi yoobe sei čat kabbaro šuyuuux juduud, hana al arab, al kalaam fásax, humma al arab ma šaalo al kalaam be l quwa, kaalaam as suldaan, as saldaniye, amma, da, al haj umar jidda, bidoor la bikaan, hu ma bikaan jidda a (40.41)

<AG> wəi bikaan jidda, hana ambuḍa,

<D> hana ambuḍa, sei, ha máša gaal lea ka al bikaan hanaayi tawa kula, jiddak bas adá le jiddí, ha dada gaal lea yo, kan al bikaan da sawwó hana l lawaan da, dada inta tišiila,

<AG> mhm (40.59)

<D> wəi, amma kalaam as saldaniye da, ke arab, induhum šuldaan xaas, da šuldaan hana árab da mafi, alyoom al kalaam da fásat

<E> xalló minhum,

<D> ma bisowwú,

<I> keef fasad, maalá

<D> al kalaam alyoom a, fi legos

<AG> wai, ha min hine da kammaló xalaas, waddó legos, ille kan ar ra?iis maq̄da ke, dada kan hi ye ikabbur, amma lissa ma maq̄da ma sallo kadmadaayta di ma xaramat (41.36)

<E> amma lawaanaat hine árab, haw ke sei fi, lawaanaat hine árab, haw ke haw šuyuux hine arab da fi

<D> fi?

<I> buhuđđú fi baama sei

<D> tawa, nasaara, britiš sayit jo da, gaalo ke, humma, borno igoodu fi yarwa, wa al arab igoodu fi diikwa, yo humma al arab ka ábo, gaalo aniina as saldaaniyya kataltu raabe kula aš šaldaniye ma n nidowwra, ha al kalaam da gaa?id ke ma gamma ile fi l iyaam deel tara gamma, gaalo gal humma kula bidooru lehum saldaniye, bisowu suldaan hana ad daar di hana ad daar di, humma al arab kula bidooru lehum šaldaniye, ha naas waadiin, maabiyiin, ma bidooru isowwu šuldaan hana árab, al borno alla (42.31)

<DR> borno ma hasuudiin

<D> suldaan hana al árab da, ha humma sei da bas aj jaab al kalaam, tišiil min mine,

<DR> a?a, al árab da, kan yoom jo gaalo jaabo maktuub da gabbaló loum gaalo šiilu šuldaan hana árab da,(43.03)

<D> aha

<DR> humma al kubaar taani bilimmu,

<D> bilimmu

<DR> haw bišaawaru, haw bišiifu biguulu nirakkubu filaan, humma bilimmu bišaawaru kubaaraat da kulluhum ke, min al árab da ya as saldaana ya al faqara , ya šunu kula lammo, gábul kan bišiifu naadum waid, kan buguulu huda da bigdar bixadimna, kan bišiil wahid kabiir kan bexuđđu,

<D> wəi (43.26)

<DR> bišiilu sei tiibo sei zamaan, dugut kan šuqúl jaaum da bigdaro bilwaaqafu leya sei, tišiifhum, kan alyoom ke jaabo loum maktuub da, gaalo leum addeenaaku šáhar da, intu kulluku kabaraatku haw dugaagku, haw šiifu naadum wahid at taadú da dugut iyaadú naadum (44.07)

<AG> biyaaduum, dugut bas sei, min at tumfaar bigaddamo ke yamta biguulu da bas al aniina, aš šilná

<DR> ámis fi bot hana aš šeex zarma da arab ašara tineen kula šaggo a,
ašara fi l miye kula ma šaggo

<AG> ma šaggo

<DR> ha sei ke bas, gal leek šaafo min eenhum (44.36)

<E> tubuul wa, naadum biyaakul haw bibuul, salaam aleek

<AG> a šúqul kan ma bišiiḍ jami ma bišiiḍ da

<DR> dugut al eš haw be d darraaba buhud'd'uuhin burma waade,

<D> ma bukuun

<E> yawwa ha da bas (45.19)

<Y> yawwa da bas biguulu leek tišiil atek haw tilumma le attamalek

<DR> di bas fassayithum

<D> aha, dawa tiča, inta al maajiriin da kan bilkallamo da, biguulu tar
(45.53)

<SH> at tur da le l eeš, luqqa fi, šába al ašiir ke, dugut kan nilkallam
da, haw ma nidoor dool ismaʔú da, dada nijiib leena, misaal ke, šába al
alme buguulu , lea ma, šába al eš, biguulu leya at tur, wala tiguul
ṭiṭaara, ša ar rijaal, šaba an nuswaan kan nuguul lehini miim, al miimaat
an nuswaan (46.29)

<E> ha da yaan kalaamhum da billabbudú, ašaan naas axiriin ma biʔarfu

<SH> misil mara, dugut kan ana beek ke alkallamna gulna miim da, ma
biʔerfa sei (46.42)

<E> kan intu faqara, ana faqiir haw inta faqiir

<SH> ma gaala leek a

<E> ma gaala lei wallahi [X]

<SH> zakariya, gaal lei gulta leya dige,

<?> wəi (47.01)

<SH> mašiti waade di gulna leya ma zakariya axuuk da, min as sabaa saa
tamaane bas mašeena leek, zakariya wal tom,

<?> wəi wəi wəi

<SH> mašeena leek ma ligiinaak, ana kula mašeet leek ma ligiitak, al haaj
afe zeen [X]

<D> keef beetak yam da ana xad'ar

<Y> al haaj lagos di abeeta marra waid kaal aʔa le az ziyaara da mašeet
jiit, bamši báji, al haaj umar, be nahaar d'aaka ana kula mašeet le l beet
sawweet fon bineye waade maragat kan gal abuyi marak, fi lub beetku dada
ana kan raddeet (47.52)

<E> ana gul gulta lea gaal gulta lea, waladi sei , al a?araj da
 <D> a?a kan inta mašeet miye mara kula ma biguulu ai
 <E> ali da haadi biguula
 <E> zakariya, da sei ali, wala zakariya haadi
 <D> al axadar a (48.16)
 <SH> a?a ahamar, wuča d'awiil ke, min iyaalku wahid ɕawiil sei fi
 <Y> a?a ad' d'awiil da d'aaka axadar šiya ke, axadar, ali da al bijiik fi
 beet da, aha, al bijiini da, walla al a?araj
 <D> al a?araj šiya ke saqayr sei, le zakariya da bas (48.33)
 <SH> gulta leya wa aha gulta leya, da kan gaalo lei da sei bajiik,
 (48.44)
 <DR> yo zakariya wal tom, ha huda be wal axuyí dool da sei bikaanhum
 wahid
 <Y> aha, bikaanhum wahid
 <DR> ha keef be wal axuyi da,
 aha sa?alta gaal lei aafe
 <Y> yawa, humma kula bikaanhum wahid (48.59)
 <?> naam, aafe axuyí, keef al iyaal, alyoom da al wasiila di kula bígat
 qu dure, bígat qu dura dige, bígat gaasiye, gul alyoom da ille kan
 waşşaltuhum, wallahi al harrá kula harre, al wasiila, at taski kula,
 alyoom šiya rəxsat, alyoom be neera xamsa, ha doola intu dool čat ma
 balga mine kula, ille ar raajil da bas, aha ana kuli yoom beya jami sei,
 an naas doola ma billaago be d'ayyaraathum biđiiru

 <?> mine doola da
 an naadum da wahid, tineen doola da
 <D> mohammad gal be ɕayyarta dada ya ismak dige a (49.53)
 <?> muhammad sei beeta mi hine ha kula hu bigayyil fi l xidime
 <DR> kula tara ana kula kan aafe da ile kan jiitak hine tára (50.06)
 <E> haw bagara waade šaayle, wa be sileyaatha, hineeni diine tineen
 talaata arəba ma inda, yam zamaan al gurs mafi kula sei buwadduuəm
 <?> zamaan yamta al gurs gaasi kula (50.22)
 <E> al abu kan qani, inda bágar katiiraat kan yoom al birehhil bitta, al
 bilum xamsa bágar fi, al bilum ašara fi, kan bigabbulu le beet ar raajil
 kula, haw lakin miye ad'oohin kula bágar bitta bas, kan ad'dallagat kula
 taxarim beehin bas (50.37)

<?> taxarim behin

<E> zamaan abbaahaatna da, kula bisoowu misil da bas (50.45)

[X]